

ГІРНИК А.М. , професор, НаУКМА (Київ)

КУБ КОНФЛІКТІВ ЯК ЗНАРЯДДЯ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Куб конфліктів (conflict cube) був запропонований Гевіном Бредшоу [2] у 2007 році. Автор виходив з думки, що «конфлікт у суспільстві має багато підстав чи причин. Він може базуватися на відмінності цінностей, зіткненні інтересів, незадоволенні потреб, дезінформації, на минулих відносинах, або на структурних факторах, або на будь-якій комбінації вказаних чинників»[2, р.28]

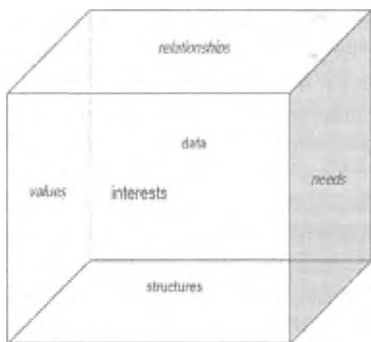

Рис. 1. Куб конфліктів [2, р.31]

Нагадаємо основні причини, які, на думку Г.Бредшоу, можуть викликати конфлікт:

- конфлікт на основі цінностей (люди мають різні релігійні, політичні, ідеологічні погляди);
- конфлікт на основі інтересів (боротьба за обмежені ресурси);
- конфлікт на основі потреб (незадоволення фізичних потреб, а також потреб в ідентичності, безпеці, самореалізації тощо);
- конфлікт на основі даних (неправильне сприймання, нерозуміння або помилки при передачі інформації);
- структурний конфлікт (суперечності між людьми породжені їх включеністю в соціальні, економічні і політичні структури);
- конфлікт внаслідок минулих відносин (поточний конфлікт розгортається при відсутності об'єктивних підстав внаслідок зіпсованих відносин у минулому).

Якщо порівняти модель Г.Бредшоу з моделлю Крістофера Мура (так зване «конфліктне коло», що мало п'ять вимірів), то легко побачити, що чотири виміри співпадають, а замість виміру «конфлікт відносин» (який у Мура [4,

р.27] складали: сильні емоції, стереотипне або помилкове сприймання, погана комунікація і негативна поведінка) з'явилися виміри «конфлікт на основі потреб» та «конфлікт внаслідок минулих відносин».

Практичну спробу застосувати «куб конфліктів» Бредшоу для експертизи конфліктів, які турбують педагогів трьох шкіл міста Порт Елізабет в Південній Африці, зробили А.Дю Плессі та Дж.Кайн [3] . Вони використали модель Бредшоу для групування матеріалу, який був отриманий в результаті проведення 5 напівструктурованих інтерв'ю, 4 фокус-груп і заповнених педагогами 43 анкет з відкритими питаннями [3, р.6].

На наш погляд, модель Бредшоу є зручною для упорядкування отриманих різними методами даних, а також для виявлення взаємопов'язаних вимірів. Наприклад, несправедливий розподіл заохочень, поширення явища фаворитизму в колективі (вимір «конфлікт на основі потреб») впливає на відносини в колективі (вимір «конфлікт внаслідок минулих відносин») [3, р.15]. Ми вважаємо доцільним застосування моделі Бредшоу в наших подальших дослідженнях і тих дослідженнях, які будуть виконуватися під нашим керівництвом.

Література

1. Гірник А.М. Конфліктологічна експертиза: специфіка і принципи. - Актуальні проблеми психології. ТІ.: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. - К., 2002, Ч.6, с. 125-128.
2. Bredshow G.J. An evaluation of the application of specific conflict management mechanism in the South African transition to democracy, 1985 – 2004: A conflict resolution perspective. Thesis... for the degree of doctor philosophiae.- 2007 – 425 p.
3. Du Plessi A., Cain G. Exploring perceived sources of conflict among educators in three Eastern Cape schools.- Journal of Education, 2017 Issue 70, p.1 – 23.
4. Moore Ch.V. The mediation process: practical strategies for resolving conflict.- San Francisco: Jossey Bass, 1986.- 378 p.

ГОНЧАРЕНКО Е., студентка 4 курсу, НаУКМА (Київ)

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПІДЛІТКОВОЇ ДЕПРЕСИВНОСТІ ТА КОНФЛІКТУ В ШКІЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ.

Підлітковий вік – це час швидких фізіологічних, психологічних та соціальних змін. Вважається, що це один з найскладніших періодів в житті людини. Складність і незрозумілість процесів, які відбуваються з підлітком нерідко призводять до виникнення внутрішнього конфлікту, і як результат, до конфлікту з оточенням.

Провідною й вкрай важливою діяльністю для перехідного віку є спілкування. Підлітки відводять в своєму житті перше місце одноліткам, в колі яких намагаються самоствердитися, отримати прихильність й певний статус, який суттєво впливає на формування самооцінки індивіда. Непорозуміння з